

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ**

МАРЧУК Т.Ф.

**ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ
МЕТОДІВ ОСОБИСТІСНО-
ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ НА
УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ У
ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ ІНТЕНСИВНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ КОРЕКЦІЇ**

Навчально-методичний посібник

Київ – 2014

Марчук Т.Ф. Особливості використання методів особистісно орієнтованого навчання на уроках української мови у початковій школі інтенсивної педагогічної корекції: навч.-метод. посібник / Т.Ф. Марчук. – К.: Інститут спеціальної педагогіки, 2014. – (5,0 др.арк.). – режим доступу: <http://www.ispukr.org>

У навчально-методичному посібнику висвітлюється актуальна проблема сучасної спеціальної педагогіки, а саме використання методів особистісно-орієнтованого навчання дітей із затримкою психічного розвитку.

Наголошується, що прогрес у розвитку початкової освіти учнів із затримкою психічного розвитку неможливий без постійного удосконалення підходів до її змісту і методів. Одним із прогресивних за останні десятиріччя вважається особистісно-орієнтований підхід до навчання, який може бути успішно втілений у школі інтенсивної педагогічної корекції.

У зміст особистісно-орієнтованої освіти входить особистісний досвід, який створюється самою особистістю у процесі її формування. Проблематика, яка розкрита в навчально-методичному посібнику сприятиме оптимізації корекційного процесу навчання математики, спрямованого на формування узагальнених математичних дій і знань у дітей із ЗПР, корекції недоліків регуляторних процесів молодших школярів із ЗПР в процесі навчання. а фаховому зростанню педагогічних працівників.

У навчально-методичному посібнику представлені психолого-педагогічні передумови методів особистісно-орієнтованого навчання рідної мови учнів початкової із затримкою психічного розвитку, результати експериментального вивчення особливостей оволодіння знаннями з предмету «Українська мова».

Концептуальним підходом до організації навчання учнів початкових класів із затримкою психічного розвитку визначено орієнтацію на особистісно-орієнтовану освіту та розвиток мотиваційного компоненту учіння.

Також представлено загальну характеристика методів навчання, психолого-педагогічний аналіз структури методів навчання у школі, аналіз впливу методів навчання мови на учбову діяльність школярів із затримкою психічного розвитку та аналіз навчальної ситуації як основи і механізму реалізації особистісно орієнтованого уроку української мови у початковій школі інтенсивної педагогічної корекції

Представлені у навчально-методичному посібнику методи особистісно-орієнтованого навчання на уроках української мови можуть бути успішно використані і у виховній роботі та на уроках з інших навчальних предметів для школярів із ЗПР.

Тематика навчально-методичного посібника відповідає Напрямку 23. Теоретичні та методичні засади освіти дітей з особливими освітніми

потребами. Проблемі дослідження: Дидактичні особливості структурування змісту освіти в різних типах спеціальних навчальних закладів.

Посібник підготовлений за результатами завершеної у 2014 році фундаментальної НДР “Психолого-педагогічне обґрунтування змісту і методів особистісно орієнтованого навчання дітей із ЗПР” (2012-2014рр. Державний реєстраційний номер теми 0112U000591)

Зміст та обсяг навчально-методичного посібника повністю відповідають меті і завданням дослідження, визначених у Технічному завданні на виконання НДР. Усі заплановані завдання знайшли своє повне відображення у рукописі навчально-методичного посібника.

Навчально-методичний посібник адресований для наукових працівників у галузі спеціальної психології та педагогіки, аспірантів, вчителів-дефектологів, практичних психологів.

ЗМІСТ

1. Психолого-педагогічні передумови методів особистісно-орієнтованого навчання рідної мови учнів із затримкою психічного розвитку в початковій школі	4
2. Особливості оволодіння знаннями з предмету «Українська мова» учнів із затримкою психічного розвитку	9
3. Орієнтація на особистісно-орієнтовану освіту учнів із затримкою психічного розвитку.....	14
4. Сутність і зміст особистісно-орієнтованої освіти учнів із затримкою психічного розвитку.....	17
5. Дидактичні основи оволодіння предметом «Українська мова» при особистісно-орієнтованому навчанні учнів початкової школи із затримкою психічного розвитку	23
6. Навчальна ситуація як основа і механізм реалізації особистісно-орієнтованого уроку української мови у початковій школі для дітей із затримкою психічного розвитку	27
7. Розвиток мотиваційного компоненту учіння при особистісно-орієнтованому навчанні мови школярів із затримкою психічного розвитку.....	29

8. Загальна характеристика методів навчання учнів початкової школи із затримкою психічного розвитку	31
9. Вплив методів навчання на учбову діяльність учнів із затримкою психічного розвитку.....	39
10. Психолого-педагогічний аналіз структури методів навчання дітей з порушеннями психічного розвитку	42
11. Методи особистісно-орієнтованого навчання на уроках української мови	47
1) Словесні методи.....	49
2) Пошукові методи.....	57
3) Наочні методи.....	61
4) Практичні методи.....	64
5) Дидактичні ігри.....	66
6) Самостійна робота учнів.....	70
7) Метод самоконтролю.....	77
8) Інтерактивні методи.....	80
9) Вправи – енергізатори	86
10) Метод експресивної і творчої ситуації.....	88
11) Метод читання вголос.....	89
12) Метод дискусії	91
13) Ігрові методи.....	92
14) Традиційні (специфічні) методи.....	93
12. Учні із затримкою психічного розвитку співавтори уроку української мови.....	109
13. Оцінювання знань на уроках особистісно-орієнтованого навчання рідної мови.....	112.
Зразки уроків та окремих завдань з української мови за методами особистісно-орієнтованого навчання учнів початкової школи із затримкою психічного розвитку	118